

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 12.9.2024 / Dnro PSAVI/15918/2023

Lausunto Laiva Gold Oy:n Laivakankaan kaivoksen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta

Lausuntopyyntö

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 12.9.2024 pyytänyt Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa (Dnro PSAVI/15918/2023) Laiva Gold Oy:n Laivakankaan kultakaivoksen päivitetystä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta.

Taustaa

Kaivoslain ja ympäristönsuojelulain mukaan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman tulee varmistaa turvallinen ja kestävä jätteenkäsittely, jolla minimoidaan haitalliset ympäristövaikutukset. Suunnitelman tulee lisäksi sisältää yksityiskohtaiset suunnitelmat alueen kunnostamiseksi kaivostoiminnan päätyttyä sekä arviot toiminnan ympäristövaikutuksista ja määritellä seuranta- ja raportointimenettelyt.

Jätehuoltosuunnitelma

Laiva Gold Oy:n kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on laadittu kaivoksen tuotannon aikaiselle toiminnalle, ja se korvaa aikaisemman suunnitelman vuodelta 2011. Suunnitelman tavoitteena on ehkäistä kaivannaisjätteen syntyä, vähentää sen haitallisuutta sekä edistää jätteen hyödyntämistä ja turvallista käsittelyä. Kaivosalueella on kaksi avolouhosta, kolme sivukivien läjitysalueita, pintamaiden varastointialueita, kaksi rikastushiekka-alueita, vesivarastoallas ja muita infrastruktuureja. Louhintasuunnitelma kattaa seitsemän tuotantovuotta, ja malmia louhittaisiin vuosittain noin 1,5 miljoonaa tonnia.

Sulkemissuunnitelma

Laiva Gold Oy:n kaivoksen sulkemissuunnitelma keskittyy ympäristönsuojeluun ja turvallisuuteen. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä kuten avolouhosten täyttäminen vedellä, sivukivialueiden peittäminen tiiviillä kerroksilla ja rikastushiekka-alueiden maisemointi. Sivukivi ja rikastushiekka-alueiden sulkemisen ja peittorakenteiden arvioidaan vaativan yhteensä noin 360 000 m³ maamassoja. Esitetyn sulkemissuunnitelman on tarkoitus korvata aiemmat sulkemissuunnitelma vuodelta 2011.

Vesitase

Kaivoksen vesitase on nettopositiivinen kaikissa tarkastelluissa hydrologisissa olosuhteissa, mikä tarkoittaa, että vettä tulee purkaa kaivosalueelta pois tai varastoida vesivarastoihin. Nykyiset vesienhallintarakenteet ovat riittävät tavanomaisissa olosuhteissa, mutta toiminnan edetessä ja poikkeuksellisen sateisina vuosina tarvitaan lisäinvestointeja ja kapasiteetin kasvattamista. Meripumppaamon nykyinen maksimikapasiteetti on 250 m³/h, mutta runsassateisina vuosina tarve voisi laskennallisesti olla 500 m³/h, mikä vaatisi uuden 18 km pitkän purkulinjan rakentamista tai olemassa olevan putkiston vaihtamista suurempaan.

Vakuus

Vakuusarvio kattaa seuraavat kaivannaisjätealueet ja kohteet:

- Rikastushiekka-alue B (HG-altaat): 2,5 ha
- Rikastushiekka-alue A (LG-allas, pasta-alue): 55 ha
- Sulfidisivukiven läjitysalue, pohjoinen: 6,0 ha
- B-malmialue (nykyisin osa sulfidisivukivialuetta): 1,4 ha
- Graniitin läjitysalue, Llynnevan sivukivialue, läntinen: 8,5 ha

Vakuuden määrä on arvioitu sulkemattomien kaivannaisjätealueiden osalta. Kustannuslaskelman mukaan em. kohteiden sulkemis- ja jälkitarkkailukustannukset ovat yhteensä arviolta noin 4 520 000 euroa (alv. 0 %).

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkee Laiva Gold Oy:n kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman osin puutteellisena ja ristiriitaisena sulkemissuunnitelman kanssa. Suunnitelmassa on puutteellisia viitteitä ja suunnitelman pohjana käytetyt tarkkailutulokset ovat osin vanhoja, vaikka tuoreempiakin tulisi olla käytettävissä ja ne antaisivat ajantasaisemman kuvan toiminnan vaikutuksista. Suunnitelmat nostavat lisäksi esille ongelmia etenkin kaivoksen vesienhallinnan ja arseenipitoisuuksien osalta.

Liitteenä olevan päivitetyn vesitaseen osalta ongelmana Raahen ympäristönsuojeluviranomainen näkee purkuputken riittämättömän kapasiteetin huomioiden laajentunut rikastushiekka-alue A:n pinta-ala, sekä tulevaisuudessa lisääntyvät rankkasateet. Riittävä vesienpurku merelle näyttäisi käytännössä edellyttävän kokonaan uuden 18 km pitkän purkulinjan rakentamista, tai olemassa olevan putken korvaamista suuremmalla. Kaivoksen vesienhallinta on kuitenkin täysin riippuvainen mahdollisuudesta purkaa kaivosalueen vesinä alueen ulkopuolelle.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman vakuuslaskelmassa tulisi arvioida vakuus myös Vesivarastoaltaan ja Vaarainjärven sulkemisen ja jälkihoidon osalta, sekä muiden kiinteiden rakenteiden, kuten purkuputken poistamisen osalta. Mahdollinen vesivarastoaltaan pohjan puhdistaminen

on mainittu sulkemissuunnitelmassa, mutta ei vakuuslaskelmissa. Lisäksi vakuuslaskelmassa on laskettu rikastushiekka-alue A:n osalta suljettavaksi vain 55 hehtaarin alue, vaikka nykyinen läjitysalue on noin 105 hehtaaria.

Raahen ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että rikastushiekka-alue A:ta koskevissa suunnitelmissa tulisi huomioida myös runsas raskasliikenne, jota sulkeminen tulee aiheuttamaan. Tällä hetkellä kulku alueelle kulkee osin yksityisen Romuperäntien kautta.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen